

Historiefortælling

Hans evne til at fortælle fascinerende historier om berømtedder på et splitsekund har gjort Terry O'Neill til en af portrætfotografiets største kunstnere. Gennem fem årtier har han fotograferet alverdens ikoner, og nu kan hans billeder ses i København

TEKST CHRISTINA ZEMANOVA FOTO TERRY O'NEILL

29. marts 1977. I det sprødeste mælkehvide morgengry på Beverly Hills Hotel sidder skuespiller Faye Dunaway. Bag hende er poolens vand som en svømmende turkis glasplade, solens varme stråler rammer palmetoppene i baggrunden, hun er tilbagelænet, tænksom i en bølgende råkvid silkesag og stiletter med sølvhæle, og hendes blik er drømmende. På bordet foran hende ligger en rodet bunke aviser, og henover dem står en bakke med te, citronskriver, sukker, en halvfylt club soda-flaske og noget mørkt – cola, måske – med friske isterninger i. Forrest i billedet står en rank oscarstatuette, som hun aftenen før fik overrakt på scenen til den 49. årlige Academy Awards-ceremoni i Hollywood.

Billedet hører til stjernefotograf Terry O'Neills ikoniske billeder af Hollywoods største stjerner. Han havde mødt hende nogle dage forinden på opgave for et magasin. Han fortalte hende om sin idé til billedet, der skulle skille sig ud fra de vanlige oscarvinderbilleder, hvor vinderen modtager statuen i presserummet.

“For den rigtige historie finder sted dagen efter, når de (skuespillerne, red.) opdager, at de pludselig får alle disse her filmrolletilbud, deres værdi går fra 100.000 dollar til 10 millioner dollar, og de er lamslåede. Jeg ville fange alt det, så jeg fortalte hende om min idé, og hun var med på at gøre det tidligt om morgenen på Beverly Hills Hotel. Hun stod op kl. 6, og vi fik det gode billede,” fortalte Terry O'Neill til Nymag.com i februar.

“Jeg ville fange den tilstand af komplet chok, som oscarvinderne havner i, hvor de går begejstrede i seng, og så, i løbet af natten, går det op for dem, at de har ændret sig, at de lige med ét er blevet en stjerne. Og ikke bare en stjerne, en millionær,” som Terry O'Neill forklarede til avisen The Guardian i 2010. At de to senere giftede sig, i 1983, blev sammen i fire år, og blev skilt tre år senere igen, er en anden historie.

Fotografen Terry O'Neill er en af verdens mest ikoniske portrætfotografer. Efter i fem årtier at have påvirket fotografiet som kunstart med sin fantasi, sin lyst til at fortælle historier, der skiller sig ud og bringer lige præcis det udtryk frem, som gør, at man lagrer billedet i hukommelsen, er han nu begyndt at gå sine arkiver igennem, finde gemte perler i negativerne, give interview og udstille sine værker. Og når han skal sammenfatte, hvad han har lært af at tage sine særlige billeder i fem årtier, svarer han til Børsen:

“Vi er alle lige. De mest talentfulde eller rige eller magtfulde eller berømte mennesker er ikke anderledes end resten af os. De har også ting, de frygter, de har deres glæder og sorger. De har ting, de fortryder, og de er alle nødt til at gå på toilettet ligesom resten af verden.”

Sovende ministre og dukkeborn

Han blev født i London i 1938 som søn af irske immigran-

Faye Dunaway skudt af sin kommende mand i Los Angeles, 1977.

Et brev fra Ava Gardner gav Terry O'Neill to ugers ubegrænset adgang til Frank Sinatra. Her i Miami Beach, 1968.

“Vi er alle lige. De mest talentfulde eller rige eller magtfulde eller berømte mennesker er ikke anderledes end resten af os”

Terry O'Neill om, hvad små 50 år som fotograf har lært ham

Mick Jagger i London i 1964, mens han venter på at gå på scenen i et BBC-program sammen med resten af Rolling Stones.

Under en skydning i forbindelse med David Bowies album "Diamond Dogs" rejste grand danoisen sig i sin fulde høje. Det skræmte alle andre end Bowie, fortæller Terry O'Neill.

ter, og det var egentlig meningen, at han skulle have været præst. Men for det første ville han hellere spille jazztrommer, for det andet fik han ved et tilfælde et job som fotograf for et flyselskab. Og ved det, som han kalder endnu et tilfælde – men som reelt nok i højere grad skyldes hans øje for gode billeder med gode historier – fik han i 1959 øje på indenrigsminister Rab Butler, der lå og sov i lufthavnen. Han tog et billede af ham, og det blev til en avisforside, der gav ham et job på tabloidavisen Daily Sketch.

Mens de ældre fotografer tog ét billede om dagen, knipsede han gerne fem eller seks. Han tænkte ikke kun på fotografi, han tænkte i sammenhænge, populærkultur, i musik og nye tendenser. Han fotograferede det spritnye band The Beatles til forsiden, og nummeret blev udsolgt. Han fotograferede også Rolling Stones, men avisredaktøren syntes ikke om deres udseende, så han ville ikke bringe dem.

Ved Sinatras side

Nyhederne endte han da også med at forlade, fordi han ikke syntes, det føltes rigtigt at træde ind over folks territorier for at få billederne i kassen. I stedet bevægede han sig over i berømthedernes univers. I 1964 tog han modellen og skuespilleren Jean Shrimpton med ind i et dukkehospital og fotograferede hende, fordi alle sagde, at hun lignede en dukke. Han skød det særeste billede af David Bowie i 1975, hvor en kæmpestor hvid grand danois hopper op og prøver at bide i kameraets blitz, mens musikeren selv sidder fuldstændig stille ved siden af. Han fotograferede Elton John i 1972, mens han stod på hænder på klaverets tangenter.

Han fik unik adgang til Frank Sinatra gennem hans ekskone Ava Gardner, der skrev et brev til ham.

"Da Sinatra gik forbi, holdt jeg brevet frem og sagde, hvem det var fra. Han åbnede det, læste det, kiggede grundigt på mig, vendte sig mod sine sikkerhedsfolk og sagde: "Knægten er med mig." Jeg ved ikke, hvad Ava skrev, men de næste to uger gav

"Jeg tog billeder af Audrey Hepburn på filmsettet til "Two for the Road", da der ud af ingenting landede en due på hendes skulder. Heldigvis for mig var hun professionel nok til at stå stille, til jeg havde taget billedet," fortæller Terry O'Neill.

Sinatra mig den ultimative gave. Han lod mig komme ind i sit liv, dag og nat, og ignorerede mig fuldstændig," sagde han sidste år til den britiske avis Express.co.uk.

Terry O'Neill ville ikke gå glip af et eneste billede (jo, ét: han sagde nej til at fotograferer Marilyn Monroe, fordi hun var kendt for at gå i seng med fotograferne, og han var forelsket i hendes pr-assistent), og han sagde nej til Frank Sinatra, da han spurgte, om de skulle gå ud at drikke. "Det gik op for mig, at hvis jeg sad og drak, ville en anden tage fotografierne, og jeg ville tage fotografierne. At drikke var ikke min

måde at have det sjovt på."

Hans billeder blev publiceret i Vogue, Rolling Stone, Vanity Fair, Look Magazine og Life Magazine, han var tidsåndens dokumentarist, og det er ærgerligt, at berømthedens væsen har ændret sig så fundamentalt fra dengang til nu, mener han:

"(...) stjerner var filmstjerner, de havde personligheder, og hemmeligheden bag deres succes var hårdt arbejde. Nu er det 15 minutters berømmelse. Jeg har ikke lyst til at fotograferer folk i X-Factor og Get Me Out of Here. Det interesserer mig overhovedet ikke," sagde han til The Telegraph i 2014.

Terry O'Neill havde kun et skud tilbage, da han tog dette ikoniske billede af Brigitte Bardot, der hænger i den permanente udstilling på The National Portrait Gallery.

Sean Connery under indspilningen af "Diamonds are forever" i 1971.

"Et kamera er blot et værktøj som en malerbørste eller en skalpel. Det er øjet, der guider"

Terry O'Neill om, hvad de bedste fotografer har tilfælles

Adspurgt hvad det største, han har oplevet i sin karriere, er, siger han til Børsen Pleasure:

"At arbejde så tæt på Frank Sinatra var noget særligt. Men den uge, jeg fotograferede Nelson Mandela i London både hjemme hos ham selv og ude i offentligheden, var en oplevelse, der gjorde mig meget ydmyg. Vi var ofte alene sammen, og jeg var i stand til at observere hans yndefuldhed og visdom på første hånd. Jeg græd en tåre, da han kørte væk og vinkede farvel fra sin limousine."

I hans optik har alle de gode fotografer mindst én ting til fælles:

"De tager et billede i deres sinds øje og ikke med kameraet. De ser efter noget, der fængsler dem eller motiverer dem eller gør dem nysgerrige. Og de holder altid udkig. Et kamera er blot et værktøj som en malerbørste eller en skalpel. Det er øjet, der guider dem," siger han til Børsen Pleasure.

Har han selv et yndlingsbillede?

"Der er så mange. Men (Yousef, red.) Karshs portræt af Churchill er spektakulært. Det fortæller en historie om trods og kampvilje og mod. I en eneste simpel positur fangede han alt omkring en mand, der genskabte den nationale identitet." ●

Udstillingen Icons kan ses fra 13. november til 22. november på Papirøen hos det danske designmærke & tradition. Terry O'Neills værker kan købes hos PhotoGallery.se, der også er initiativtager til udstillingen.

